

SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2025/2026 DO 2028/2029

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu	METODYKA BADAŃ NAUKOWYCH			
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego			
Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny)	obowiązkowy			
Rok/semestr	I rok/ I i II semestr			
Dyscyplina	literaturoznawstwo			
Język wykładowy	język polski			
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Anna Jamrozek-Sowa			
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot	Anna Jamrozek-Sowa			
Wymagania wstępne	Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne dotyczące metodyki prowadzenia badań naukowych, osiągnięte na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji w dyscyplinie literaturoznawstwo. Wiedza z zakresu historii literatury, teorii literatury oraz metodologii badań literackich na poziomie studiów magisterskich.			
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU				
(syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
Przedmiot „Metodyka badań naukowych” służy ugruntowaniu i pogłębieniu wiedzy doktorantki z zakresu zasad, procedur i technik prowadzenia badań naukowych w dyscyplinie literaturoznawstwa. Zajęcia koncentrują się na kolejnych etapach procesu badawczego: planowaniu projektu, doborze adekwatnych metod interpretacyjnych, analizie materiału badawczego oraz krytycznej ocenie uzyskanych wyników. Szczególny nacisk położony zostaje na świadome i refleksyjne stosowanie współczesnych metodologii humanistycznych, w tym badań kulturowych, hermeneutyki i historyzmu, a także podejść krytycznych i posthumanistycznych, takich jak ekokrytyka, geopoetyka, animal studies, krytyka feministyczna i intersekcyjna, memory studies, postkolonializm, psychoanaliza oraz zwroty afektywny i przestrzenny. Celem przedmiotu jest rozwijanie umiejętności konstruowania spójnego zaplecza metodologicznego badań, umożliwiającego adekwatne rozwiązywanie problemów badawczych oraz formułowanie rzetelnych i obiektywnych wniosków naukowych.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza: Lp.	zna i rozumie, posiada wiedzę			
P8S_WG3	Zna, rozumie i stosuje terminologię specjalistyczną używaną w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym, w dyscyplinie naukowej literaturoznawstwo, w której planowane jest prowadzenie badań naukowych.	P8S_WG	konwersatorium	projekt, dyskusja
P8S_WG4	Dysponuje obszerną wiedzą z zakresu stosowanej metodologii badań	P8S_WG	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt

	naukowych w dyscyplinie literaturoznawstwo, wykorzystując interdyscyplinarne narzędzia i techniki badawcze, pozwalające na uzyskanie najbardziej wiarygodnych i obiektywnych rezultatów pracy badawczej.			
P8S_WK3	Posiada szeroką wiedzę dotyczącą możliwości transferu wyników swojej działalności naukowej do sfery gospodarczej i społecznej.	P8S_WK	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt
Umiejętności: Lp.	potrafi			
P8S_UW1	Potrafi w sposób umiejętny wykorzystać interdyscyplinarną wiedzę do definiowania i praktycznego rozwiązywania napotykaných problemów badawczych poprzez: określanie celu, przedmiotu i hipotezy badawczej, wypracowanie nowatorskich metod, technik i narzędzi badawczych oraz sformułowanie wniosków na podstawie pozyskanych wyników badań.	P8S_UW	konwersatorium	projekt, dyskusja
P8S_UK1	Potrafi w sposób zaangażowany uczestniczyć w debatach w krajowym i międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym, dzieląc się efektami swojej pracy badacza.	P8S_UK	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt
P8S_UO1	Działając w sposób planowy, odpowiedzialny podejmować pracę w krajowych i międzynarodowych gremiach naukowych; pełnić różne role w badawczych projektach indywidualnych oraz zespołowych.	P8S_UO	konwersatorium	opracowania pisemne, projekt
Kompetencje społeczne: Lp.	jest gotów do			
P8S_KR1	Wzmacniania i rozwoju etosu środowisk badawczych, także twórczych, w tym do prowadzenia działalności naukowej i artystycznej w sposób niezależny uwzględniając zasady ochrony własności intelektualnej i zasad własności publicznej wyników badań.	P8S_KR	konwersatorium	projekt, dyskusja

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW¹

Semestr (nr)	Wykł.	Ćwiczenia	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I	-	-	-	-	30	3
II	-	-	-	-	30	3
razem:	-	-	-	-	60	6

METODY DYDAKTYCZNE

- konwersatorium w formie tradycyjnej;
- konwersatorium z prezentacją multimedialną;
- projekt;
- dyskusja.

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe realizowane są poprzez systematyczną lekturę i analizę monografii, rozdziałów monografii i artykułów wskazanych w spisie lektur, publikowanych w języku polskim i angielskim.

Przedmiot poświęcony jest omówieniu i krytycznej analizie współczesnych metodologii badań literaturoznawczych, ze szczególnym uwzględnieniem podejść przydatnych w badaniu literatury grozy, narracji ludowych i regionalnych oraz związków literatury z przestrzenią, pamięcią i afektem. Zajęcia przygotowują do samodzielnego i świadomego konstruowania zaplecza metodologicznego rozprawy doktorskiej.

semestr I:

Klasyczne i krytyczne metodologie interpretacyjne

1. Metodologia badań literackich: teoria, metoda, interpretacja; projekt badawczy i jego założenia.
2. Hermeneutyka i historyzm w badaniach nad literaturą współczesną; kontekst kulturowy i historyczny narracji grozy.
3. Badania kulturowe i antropologia literatury; literatura grozy jako praktyka kulturowa.
4. Krytyka mitograficzna i studia nad wyobraźnią ludową; figury mitu, demonologii i wierzeń w prozie folk horroru.
5. Psychoanaliza w badaniach nad grozą; niesamowite, lęk i mechanizmy afektywne tekstu.
6. Krytyka feministyczna i intersekcyjna; płeć, ciało, władza i marginalizacja w narracjach ludowych.
7. Postkolonializm i badania peryferyjności; centrum–peryferie, prowincja, wiejskość i „wewnętrzne kolonializmy”.

semestr II:

Zwroty metodologiczne i perspektywy przestrzenno-afektywne

1. Zwrot przestrzenny (spatial turn); przestrzeń, miejsce i krajobraz jako kategorie analizy literackiej.
2. Geopoetyka; topografie grozy, lokalność, region i „nie-miejsca” w polskiej prozie po 2000 roku.
3. Ekokrytyka i studia nad antropoceniem; środowisko, natura i katastrofa jako źródła lęku i niepokoju.
4. Animal studies; zwierzęcość, relacje międzygatunkowe i posthumanistyczne figury grozy.
5. Zwrot afektywny; emocje, atmosfera i doświadczenie czytelnicze w literaturze folk horroru i folk noir.
6. Posthumanizm; dekonstrukcja antropocentryzmu i nowe ontologie podmiotu w narracjach grozy.
7. Groza jako kategoria estetyczna i kulturowa; folk horror i folk noir jako formy diagnozy społecznej.
8. Metodologie hybrydyczne i interdyscyplinarne; łączenie perspektyw przestrzennych, afektywnych i kulturowych w analizie literatury.

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Przedmiot realizowany jest w semestrach od I do II; przedmiot po semestrze I kończy się zaliczeniem z oceną ZO₁, po semestrze II realizacji zajęć kończy się egzaminem E₂. Zajęcia z przedmiotu realizowane są w bezpośrednim kontakcie doktorantki z promotorką.

Warunkiem uzyskania zaliczenia przedmiotu po semestrze I, jest złożenie sprawozdania z realizacji zadania. Warunkiem pozytywnego zdania egzaminu z przedmiotu po semestrze II, jest zdobycie co najmniej 51% punktów z testu pisemnego sprawdzającego znajomość omawianych w trakcie zajęć metodologii

stosowanych w badaniach literaturoznawczych.

Aby uzyskać ocenę pozytywną stosuje się przelicznik za odpowiedni procent uzyskanych punktów:

- do 50% - niedostateczny, (doktorant nie robi postępów w badaniach naukowych, nie poszerza wiedzy, nie studiuje lektur, nie uczestniczy w merytorycznej dyskusji, nie wywiązuje się z obowiązków naukowych);
- 51% - 60% - dostateczny, (doktorant robi znikome postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, prowadzona dyskusja ogranicza się do wąskiego zakresu wiedzy merytorycznej, wywiązuje się z podstawowych obowiązków naukowych);
- 61% - 70% - dostateczny plus, (doktorant robi postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z obowiązków naukowych);
- 71% - 80% - dobry, (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych);
- 81% - 90% - dobry plus, (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych);
- 91% - 100% - bardzo dobry (doktorant robi znaczące postępy w badaniach naukowych, systematycznie poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową, uzupełniającą i wykraczającą poza obowiązującą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych);

**CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH
EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS**

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów	2 x 30 godz. – 60 godz.
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	4
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	116 godz.
SUMA GODZIN	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS*	6

LITERATURA

Literatura podstawowa:	Bacon S. (ed.), <i>Future Folk Horror: Contemporary Anxieties and Possible Futures</i> , Lexington Books, Londyn 2023. Balanzategui J., Craven A. (ed.), <i>Monstrous Beings and Media Cultures. Folk Monsters, Im/materiality, Regionality</i> , Routledge 2025. Brzostek D., <i>Literatura i nierozum: antropologia fantastyki grozy</i> , Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2009. Burzyńska A., Markowski M.P., <i>Teorie literatury XX wieku. Antologia</i> , Znak, Kraków 2006. Burzyńska A., Markowski M.P., <i>Teorie literatury XX wieku. Podręcznik</i> , Znak, Kraków 2006. Czyżak A., <i>Przestrzenie w tekście, w przestrzeni tekstów</i> , Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2018. Evans E.F. (ed.), <i>Space and Literary Studies</i> , Cambridge University Press, Cambridge 2025. Keetley D., Heholt R. (ed.), <i>Folk Horror: New Global Pathways (Horror Studies)</i> , University of Wales Press, Walia 2023. Konończuk E., Sidoruk E., <i>Poetyki doświadczenia przestrzennego</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu
------------------------	--

	w Białymstoku, Białystok 2020. Kronenberg A., <i>Geopoetyka. Związki literatury i środowiska</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015. Marzec A., <i>Antropocień: filozofia i estetyka po końcu świata</i>, PWN, Warszawa 2021. Morton T., <i>Mroczna ekologia: ku logice przyszłego współistnienia</i>, tłum. A. Marzec, Oficyna Związek Otwarty, Warszawa 2023. Nycz R., <i>Poetyka doświadczenia. Teoria – nowoczesność – literatura</i>, Wydawnictwo Instytutu Badań Literackich PAN, Warszawa 2012. Paciorek A., Malkin G., Hing R., Peach K. (ed.), <i>Folk Horror Revival: Field Studies</i>, Wyrd Harvest Press, Durham 2018. Rybicka E., <i>Geopoetyka. Przestrzeń i miejsce we współczesnych teoriach i praktykach literackich</i>, Universitas, Kraków 2014. <i>Space and literary studies</i>, ed by Elizabeth Evans, Cambridge University Press 2025. Szopa K., <i>Krytyczne ujęcie feminizmu interseksjonalnego z perspektywy feministycznej teorii społecznej reprodukcji</i>, „Teksty Drugie” 2023 nr 3, 249-264. <i>Teoria – literatura – życie. Praktykowanie teorii w humanistyce współczesnej</i>, red. A. Legeżyńska, R. Nycz, Instytut Badań Literackich, Warszawa 2012 (tutaj artykuły: Rewers E., <i>Praktyka jako badanie: nowe metodologie w humanistyce</i>; Heise U. K., <i>Zwrot postludzki. Nowa narracja o gatunkach we współczesnej literaturze amerykańskiej</i>). Ulicka D., <i>Wiek Teorii. Sto lat nowoczesnego literaturoznawstwa</i>, t.1-2, IBL, Warszawa 2020. I. Kopytoff <i>Kulturowa biografia rzeczy - utowarowienie jako proces</i>, przeł. E. Klekot, w: <i>Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej</i>, red. M. Kempny, E. Nowicka, PWN, Warszawa 2005.
Literatura uzupełniająca:	Gutkowska B., Nowicka B., <i>Literatura i przestrzeń: postacie autobiografizmu w literaturze polskiej XX i XXI wieku</i>, Oficyna Wydawnicza Wacław Walasek, Katowice 2008. Has-Tokarz A., <i>Horror w literaturze współczesnej i filmie</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2010. Ingham H.D., <i>We Don't Go Back: A Watcher's Guide to Folk Horror</i>, Room 207 Press 2018. <i>Powieść dziś. Teorie, tradycje, interpretacje</i>, red. Anna Skubaczewska-Pniewska, Justyna Tuszyńska, Toruń 2019

* (1 PUNKT ECTS ODPOWIADA OD 25 – 30 GODZIN CAŁKOWITEGO NAKŁADU PRACY DOKTORANTA, POTRZEBNEGO DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW)

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej